

Богдан Квас

Національний університет «Львівська політехніка»,

вул. С. Бандери, 12, Львів

bohdan.r.kvas@lpnu.ua

ORCID ID: 0009-0002-5939-8044

ДО ПИТАННЯ ПРО ТИПОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ЮРИДИЧНОГО ЖУРНАЛУ

© Богдан Квас, 2025

Починаючи з XIX ст., світова наукова спільнота виробила певні вимоги до формату наукового видання та загальних засад його функціонування. Окремі з цих характеристик втратили своє значення (припустимо, авторитет академічної установи), інші, навпаки, здобули загальне визнання, як-от попереднє наукове рецензування сторонніми експертами. Утім, це мало й зворотну сторону – затримка в оприлюдненні результату того чи іншого дослідження негативно позначалася на науковому пріоритеті та/чи можливості його патентування. В XXI ст. цю хибу були покликані частково виправити електронні наукові видання, але й вони виявилися небездоганними. Сьогодні спостерігаємо пошуки такої форми наукового видання, яка б одночасно забезпечувала наукову достовірність, оперативність публікації та її доступність широкому загалу. Окрім поділу наукових журналів на традиційні друківані, електронні та гібридні, спостерігаємо й низку інших критеріїв підходу, зокрема, підписні та у вільному доступі; наукові журнали розвинених країн та країн, що розвиваються; журнали, індексовані в (основних) базах даних, та видання, які лише прагнуть такої індексації тощо. Виникають й нові форми наукових журналів, як-от відеожурнали зі своїми додатковими, порівняно з традиційними, можливостями. Доцільно вивчити світовий та вітчизняний досвід функціонування наукових журналів, що дасть змогу українській науці за рівних умов інтегруватися у світову наукову спільноту.

Ключові слова: наукові юридичні журнали – цільове призначення; наукові юридичні журнали – типологічні характеристики; сучасні тенденції розвитку наукових журналів.

Постановка проблеми. У світовій практиці спеціалізована інформація розміщується переважно в журнальних формах періодики. Монографічні дослідження становлять верхівку айсбергу, в основі якого попереднє оприлюднення та апробація результатів у періодичних виданнях. Також на сторінках наукових журналів відбувається попередня дискусія, зіткнення різноманітних точок. Тож науковці та й пересічні читачі повинні вже за певними типологічними ознаками визначити авторитетність та впливовість того чи іншого наукового видання, автори ж – вибрати журнал, що найбільше підходить для власної публікації.

Актуальність дослідження. У сучасному світі наука перетворилася на висококонкурентну сферу діяльності. Відтак наукові публікації у авторитетних спеціалізованих журналах як головний продукт діяльності вчених характеризують стан тієї чи іншої наукової спільноти (організації) та країни походження загалом.

Мета та завдання публікації полягає у визначенні місця наукових періодичних видань у сучасній системі масових комунікацій, що передбачає такі завдання: вирізнити їхні характерні особливості в загальному медіапотці, схарактеризувати типологічну сутність окремих груп спеціалізованих журнальних видань.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання оновлення формату традиційних наукових видань порушувалися за останні роки в роботах багатьох зарубіжних та вітчизняних дослідників, зокрема І. Б. Жилиєва, В. В. Різуна, Т. В. Скотникової, Parag Budukh, Françoise Salager-Meyer та ін.

Методологічною основою наукової розвідки став комплекс загальнонаукових та спеціальних методів наукового дослідження. Зокрема, під час дослідження типологічних ознак юридичних наукових журналів був використаний системний підхід, який дав змогу розглядати сучасну наукову юридичну періодику як цілісну систему, що має свої цілі, завдання та специфічні ознаки. Аналіз та синтез, як загальнонаукові дослідницькі методи, дали можливість схарактеризувати різні типові модифікації сучасних наукових юридичних журналів та узагальнити зведені в єдине ціле дані, набуті за допомогою аналізу. Серед спеціальних методів наукового дослідження, використаних у статті, можемо назвати, зокрема, метод групування, що дав змогу на основі спостережень за функціонуванням різних типів наукових юридичних журналів звести ці типи до кількох груп періодичних видань: друковані, електронні, друковані-електронні, відеожурнали.

Виклад основного матеріалу. Науковий журнал – періодичне видання (друковане або електронне), яке належить до наукової літератури і є одним із основних джерел наукової інформації, та засіб, який допомагає дослідникам, науковцям, експертам у різних галузях ділитися своїми висновками з ширшою академічною спільнотою. До того ж публікація досліджень у поважних наукових журналах дає дослідникам не тільки визнання в суспільстві та просування у кар'єрі [19], але й має вирішальне значення для того, щоб висновки та результати науковця стали відомими у всьому світі [13]. Отже, наукове видання – це періодичне друковане видання, що виступає джерелом наукової інформації та є засобом лише наукової комунікації. У наукових виданнях публікуються наукові статті, написані переважно вченими і для вчених. Це не означає, що новітня наукова інформація не потрібна практикам, зокрема в юридичній сфері – адвокатам, нотаріусам, юрисконсультам тощо.

Наукові юридичні журнали, як частка наукового журнального комплексу, призначені для публікації результатів наукових досліджень у галузі права. Такі видання вирізняються високим рівнем академічної суворості та вимагають від авторів надання детального огляду досліджень на тему, а також обґрунтування актуальності та новизни здійсненої дослідницької роботи.

Важливим для нашої наукової розвідки є визначення типологічних ознак наукових юридичних видань. Дослідники сходяться на тому, що типологічні характеристики ЗМІ мають розглядатися з кількох позицій – це й періодичність, об'єм, характер інформації, аудиторна спрямованість, або ж форма (приватний, державний, відомчий) власності чи інші видавничі характеристики (об'єм, формат, ілюстративність тощо). Водночас зазначимо, що типологічні ознаки мають не формальний чи суб'єктивний характер. «Дослідження типології преси, – зазначають В. Різун та Т. Скотникова, – передбачають збирання емпіричних даних, опис різних типових модифікацій періодичних видань і, нарешті, ви členовування типів на підставі системи ознак і їхніх компонентів» [5, с. 22]. Дискусії щодо типологічних ознак тих чи інших видань часто призводять не тільки до виникнення неузгоджених одна з одною типологічних систем, але й до суперечок щодо факторів і ознак типологізації.

Відтак звернемося до джерел питання. Початок активного друку наукових журналів з різних напрямів права припадає на XIX століття. Дискурсивні трактати, що досліджували давню

англійську судову практику, домінували в американському та англійському науковому житті вже від XIX ст. Ці трактати створювали видатні науковці того часу, але ні формат, ні актуальність цих наукових розвідок доволі часто не відповідали вимогам історичного часу [23]. Перші європейські наукові юридичні журнали з'явилися в Німеччині, Бельгії та Франції у 20-х рр. XIX століття [14], започаткувавши таким способом наукову юридичну періодику у Старому Світі. Перший науковий журнал правничої тематики на українських землях почав видаватися одночасно з європейськими – на початку XIX століття у Львові. Уже тоді складаються основні типологічні ознаки, за якими читач мав визначити для себе, наскільки науково достовірною є пропонувана йому на сторінках видання інформація.

Типологічне «обличчя» сучасного наукового юридичного видання характеризує, на нашу думку, передусім система наукового рецензування. Система наукового рецензування – найважливіша визначальна ознака сучасного наукового журналу – була започаткована ще у 1665 р. англійським вченим Генрі Ольденбургом та впроваджена як обов'язкова процедура розгляду наукових статей (для публікації у науковому виданні) з сер. 1800-х рр. [22], і надалі була прийнята повсюдно. Рецензовані журнали є «золотим стандартом» наукового видання. Для того, щоб стаття була прийнята до публікації, її спершу має перевірити група експертів – зазвичай це незалежні фахівці, які не входять до складу редакції журналу і ведуть дослідження в галузях, близьких до тематики статті. Це гарантує, що будуть оприлюднені лише дослідження вищої якості. Однак рецензування може бути повільним процесом, і для друку статей можуть знадобитися місяці або навіть роки [13]. В сучасному світі такий стан справ означає «підвішеність» питання про наукові пріоритети, особливо з врахуванням практики патентування передових наукових знахідок конкуруючими науковцями чи науковими колективами. То ж іноді (порівняно нечасто) рішення про друк тієї чи іншої статті у науковому журналі приймають одноосібно редакції наукового видання, таким способом намагаючись скоротити шлях публікації до друку. Так, одне з найвпливовіших міждисциплінарних видань в історії науки – щотижневий британський журнал *Nature*, допускає до публікації менше 8 % поданих робіт (не допускаючи більшу частину рукописів навіть до рецензування), мотивуючи своє рішення метою «опублікувати найкращі дослідження в широкому діапазоні наукових галузей, а це означає, що вони мають бути дуже вибірковими» [18].

Українські видання зазвичай також оголошують в умовах публікацій про обов'язкове рецензування: подвійне «сліпе», як-от у дворічнику «Держава і право» (заснованому Інститутом держави і права імені В. М. Корецького НАН України), зовнішнє та внутрішнє, як в «Актуальних проблемах вітчизняної юриспруденції» (Дніпровський національний університет імені О. Гончара), щонайменше двома зовнішніми «сліпими» рецензентами на платформі Open Journal System та внутрішнім (відповідальним) редактором у «Віснику Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки» тощо. Хоча майже два століття науковий юридичний журнал «панував» у друкованому вигляді, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій призвів до змін у системних характеристиках традиційних видань, покликавши до життя електронні версії спеціалізованих медіа. Не секрет, що у XXI столітті доступ до журналів зазвичай здійснюється в цифровому вигляді – інтернет здійснив революцію у створенні та доступі до наукових журналів, їхній вміст доступний онлайн через служби, на які підписані академічні бібліотеки. Поява електронних наукових журналів призвела до виникнення руху за відкритий доступ (*open access*) до наукових публікацій. «Зараз у вищій освіті існує рух, – зазначають науковці, – який заохочує відкритий доступ, або через само-архівування, за допомогою якого автор зберігає статтю в дисциплінарному чи інституційному сховищі, де її можна шукати та читати, або шляхом публікації у вільному журналі відкритого доступу, який не стягує плати за передплату, будучи або субсидованим, або фінансованим за рахунок плати за публікацію (самим автором). Враховуючи мету обміну науковими дослідженнями для прискорення прогресу, відкритий доступ вплинув на наукові журнали більше, ніж на будь-які інші» [9].

Важливість відкритого доступу до наукової періодики актуальна для сучасної української науки. Але й наукова достовірність не менш важлива. Тож тривають пошуки «золотої середини» з

акцентуванням уваги передусім на наукових характеристиках. Так, звіт про діяльність Національної академії наук України від 2021 р. зосереджує увагу на виробленні нових вимог до наукового видання, як у «частині дотримання наукової етики, авторського права, уніфікації світових вимог», з врахуванням вимоги, що: «поширення ініціативи відкритого доступу зумовлюють необхідність оновлення редакційної політики багатьох журналів, а також оновлення бачення установами-засновниками завдань, що вони ставлять перед власними виданнями» [1].

Можливим виходом з клубка дилем «достовірність – науковий пріоритет – доступність наукової інформації» нам видається поєднання двох форматів – паперового носія та електронного аналога. Так, спеціалізований науковий фаховий журнал *«Інформація і право»* (видання *Державної наукової установи «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України»*), що публікує результати фундаментальних і прикладних наукових досліджень з проблем права та інформаційного законодавства, виходить як у друкованому, так і в електронному вигляді. Це може свідчити про новітню тенденцію існування двох журнальних потоків – друкованих та електронних видань, що частково перетинаються. Утім і надалі деякі журнали «народжуються» цифровими, оскільки їх публікують лише в інтернеті та в цифровому форматі. Серед українських наукових юридичних журналів, що вийшли друком одразу в електронній формі, можемо назвати: київське видання *Kyiv-Mohyla Law and Politics Journal*, ужгородське *«Аналітично-порівняльне правознавство»*, запорізьке *«Юридичний науковий електронний журнал»*, харківські *«Теорія і практика правознавства»* та *«Форум права»* й інші. Водночас більша частина електронних наукових журналів на початках виникла як друковані версії, які згодом розвинулися до електронної версії, зберігаючи друкований компонент, інші з часом стали суто електронними [27].

Престижність публікації у перших електронних журналах була на початках невеликою, оскільки статті друкувалися без традиційного наукового рецензування. Нині ситуація змінюється. Багато авторитетних університетів, наукових товариств та комерційних видавців підтримують електронні журнали, а статті, що публікуються в них, оцінюються за такими ж суворими критеріями, як і в традиційних журналах [17]. Наукові електронні журнали, як і традиційні, проходять офіційну реєстрацію та (часто) використовують традиційну систему рецензування.

Електронний журнал за своєю структурою дуже нагадує друкований журнал: є зміст, у якому перераховані статті, і багато електронних журналів усе ще використовують модель томів/випусків, хоча деякі назви тепер публікуються на безперервній основі [10]. Статті в онлайн-журналі є спеціалізованою формою електронного документа: вони мають на меті надати матеріал для академічних досліджень і вивчення і форматуються приблизно так само, як журнальні статті в традиційних друкованих журналах. Часто стаття в журналі доступна для завантаження у двох форматах: PDF і HTML, хоча для додаткових матеріалів підтримуються й інші типи електронних файлів [8]. Водночас зберігається різниця між друкованою та онлайн-публікацією. Наприклад, у друкованій версії зазвичай всі зображення та малюнки чорно-білі, тоді як в електронних публікаціях можуть бути вміщені кольорові зображення. Більша частина наукових журналів тепер має окремі ISSN для своїх електронних та друкованих публікацій з деякими відмінностями у змісті. Крім того, наукові журнали мають Printed-ISSN та Electronic-ISSN, які використовують їх для онлайн- та друкованих публікацій відповідно. Статті індексуються в бібліографічних базах даних, а також пошуковими системами [15]. Наприклад, юридичний журнал *«Право України»* має **ISSN (print): 1026-9932** (паперова версія) та **ISSN (online): 2310-323X** (електронна версія). Як друковане, так й електронне видання індексуються у міжнародних наукометричних базах даних: «HeinOnline» (США), «EBSCO Publishing, Inc.» (США), «Index Copernicus International» (Польща) «ERIH PLUS» (European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences) (Норвегія), «Ulrichsweb» (Ulrich's Periodicals Directory) (США) [4].

Електронні журнали дозволяють вміщати в журнали нові типи контенту, наприклад, відеоматеріали або набори даних, на яких базуються дослідження.

Як приклад такого типу журналів можемо назвати *Європейський журнал міжнародного права (European Journal of International Law (EJIL))*, який взагалі позиціонує себе як «екосистема», що встановить власне журнал, блог EJIL: *Talk!*, подкаст EJIL: *The Podcast!*, відеосеріал EJIL: *Live!* і наявність у соціальних мережах [12].

Із зростанням і розвитком інтернету стрімко збільшилася кількість нових цифрових журналів. Частина цих журналів має відкритий доступ, що означає, що вони вільні для всіх і мають ліцензії Creative Commons, які дозволяють відтворювати вміст різними способами [26]. Високоякісні журнали відкритого доступу перераховані в каталозі журналів відкритого доступу [11]. Однак більша частина з них продовжує існувати як журнали за передплатою, доступ до яких купують бібліотеки, організації та окремі особи. Якщо друковані видання в Україні розповсюджуються за допомогою традиційної передплати через Укрпошту, а також безпосередньо через видавництва, електронні журнали зазвичай доводяться до споживача, надаючи онлайн-доступ. У поодиноких випадках трапляються такі форми поширення, як знімні носії (компакт-диски) та електронна пошта. Серед українських електронних наукових юридичних журналів із відкритим доступом можемо назвати: «Вісник Львівського університету. Серія юридична», «Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ» тощо.

Доцільно схарактеризувати міжнародний досвід комбінування традиційних друкованих ЗМІ та електронних і гібридних версій. Надання онлайн-доступу в світі переважно відбувається з використанням двох моделей: моделі відкритого доступу (Open Access) та моделі електронної передплати. Модель відкритого доступу є найпопулярнішою моделлю розповсюдження нових наукових журналів. Це пов'язано із прагненням видавців підвищити видимість і доступність контенту і цим покращити наукометричні показники журналу. Основна відмінність видань з відкритим доступом від традиційних у тому, що робота журналів *Open Access* заснована на стягуванні оплати розміщення матеріалів з автора. Читач же отримує можливість безкоштовно ознайомитися з текстом, що його цікавить. Відтак відкритий доступ до наукових публікацій як складова частина відкритої науки, на думку ЮНЕСКО, «збільшує наукове співробітництво та обмін інформацією на благо науки та суспільства; робить багатомовні наукові знання відкрито доступними та придатними для повторного використання для кожного; і відкриває процеси створення, оцінки та комунікації наукових знань для суспільних акторів за межами традиційної наукової спільноти» [25].

Моделі журналів на основі передплати – це журнали з відкритим доступом, які доступні тільки передплатникам. Оскільки вміст, який поширюється, є високоякісним, читач повинен платити за підписку, щоб отримати доступ до змісту журналу. Читач, який має намір використовувати будь-яку інформацію з журналу, який ним було передплачено, повинен отримати дозвіл від журналу [19]. Так, доступ до контенту вже згадуваного вище *European Journal of International Law* здійснюється тільки за передплатою.

Один із найавторитетніших наукових журналів у світі *Science* – рецензований багатодисциплінарний науковий журнал Американської асоціації сприяння розвитку науки, здійснює доступ до своїх онлайн-матеріалів на основі річної передплати. Редакція надає спеціальну знижку розміром 50 % для фізичних осіб (науковців, дослідників, студентів, приватних юристів-практиків, адвокатів інших), а підписку потрібно оплачувати особисто [24].

Журнали *гібридної публікації* – це журнали за передплатою, які вимагають від читачів платити за певну статтю, тоді як деякі статті є відкритими. Ця платформа надає авторам гнучкість для публікації окремих статей в одному журналі між відкритим доступом або традиційною моделлю публікації на основі передплати. Як приклад – провідний глобальний гібридний видавець *Wiley*, що публікує, зокрема, науковий журнал *Law & Criminology*, дає можливості відкритого доступу до матеріалів. Це:

– «золотий» відкритий доступ. Автор статті оплачує витрати на публікацію (вартість яких може досягати кількох тисяч доларів), після чого стаття негайно з'являється у вільному доступі в інтернеті, щоб усі могли її читати, завантажувати та ділитися;

- дослідницькі установи, спонсори та корпорації можуть фінансово підтримати своїх авторів у публікації відкритого доступу через облікові записи відкритого доступу;
- трансформаційні угоди, що дають дослідникам необмежений доступ для читання до портфоліо журналів, а також фінансування для покриття зборів за публікацію статей у разі вибору публікації у відкритому доступі [16].

Серед журналів гібридного доступу можемо назвати заснований ще 1907 р. *American Journal of International Law*. Журнал позиціонує себе як видання, що містить статті, есе, редакційні коментарі, поточні розробки та рецензії на книжки видатних вчених і практиків з усього світу, які стосуються розвитку міжнародного публічного та приватного права. *American Journal of International Law* друкується на основі передплати. Водночас редакція дає авторам можливість відкритого доступу двома різними способами:

- через «зелений» відкритий доступ: автори можуть архівувати певні версії своїх статей в інституційному чи некомерційному тематичному сховищі або на своїх персональних вебсайтах чи вебсайтах підрозділів;
- у рамках «золотого» відкритого доступу автор може публікувати згідно з ліцензією *Creative Commons*, дозволяючи будь-кому отримувати доступ до вмісту і розповсюджувати його та, залежно від ліцензії, повторно використовувати вміст у нових або похідних роботах із зазначенням авторства. У цьому випадку відкритий доступ підтримується платою за оброблення статей або самим автором, або ж організацією чи установою, що фінансує автора [6].

Цікаво й те, що друковане видання *American Journal of International Law* доповнює онлайн-видання *AJIL Unbound*, що публікує на своєму вебсайті короткі оригінальні есе з міжнародної юридичної науки. Весь вміст *AJIL Unbound* є у вільному доступі для читання одразу після публікації [7].

Порівняно новим видом електронної наукової періодики є відеожурнал. Перші наукові відеожурнали з'явилися в аналоговому середовищі в середині 80-х років XX ст. і становили комбіноване видання, що складається з відеокасети та друкованого посібника зі структурою видання (зміст випуску, анотації, довідковий матеріал). Усі вони присвячені медичним наукам. Крім традиційних атрибутів академічної публікації (анотації, ключових слів, списку літератури), тексти статей у цьому журналі доповнюються відеозаписом роботи фахівців чи обладнання тощо. З часом відеожурнали почали з'являтися у різних галузях науки, зокрема й у праві (щомісячний індійський відеожурнал «*Lex Witness*» (існує з 2009 р.) або ж американський «*Lawteller*» (заснований у 1993 р.) та інші.

Ще одним параметром типологізації науковці називають регіон друку та розповсюдження наукових видань. Науковиця Франсуаза Салагер-Маєр (*Françoise Salager-Meyer*) пропонує поділ наукових журналів на головні/центральної (походять з промислово розвинених (так званих «центральної») країн – США, Велика Британія, Німеччина, Нідерланди) та периферійні /малі (виходять в країнах, що розвиваються) [20]. Дослідниця вважає, що «наука, технології та публікації утворюють тріаду, яка є важливою для виживання націй, що розвиваються, і що, хоча повне усунення нерівності у світі науки є малоімовірним, прогресу можна було б досягти, якби була загальна воля (тобто всесвітнє бажання на інституційному, урядовому та міжурядовому рівнях) виправити поточний дисбаланс між Північчю та Півднем» [21].

Хоча типологія та класифікація поняття не тотожні – типологія здійснюється за якісними ознаками, класифікація ж – за кількісними, вважаємо за потрібне звернути увагу й на такий важливий елемент характеристики наукового юридичного журналу, як бібліографічні бази даних. Відтак наукові (у тому числі й юридичні) журнали можна класифікувати за бібліографічними базами даних – *Web of Science* (пошукова платформа, що об'єднує бібліографічні та реферативні бази даних), *SCI-Expanded* (індекс цитування створений Інститутом наукової інформації (США) у 1964 р.), *SSCI* (Індекс цитування соціальних наук), *AH&CI* (Індекс цитування мистецтв і

гуманітарних наук), *ESCI* (індекс цитування, який з 2015 року складається *Thomson Reuters* та є частиною *Web of Science Core Collection*, що належить *Clarivate Analytics*), *Scopus* – база цитування, створена 2004 р.), *PubMed Medline* (спеціалізується у сфері медицини та охорони здоров'я) та інші.

Першим юридичним науковим журналом України, долученим 2020 р. для індексації до однієї з найбільш впливових наукометричних баз *Scopus*, стало видання Національного університету «Одеська юридична академія» *Lex Portus* (виходить з 2016 р.). Практично всі українські юридичні наукові журнали, що входять до Переліку наукових фахових видань України [3], індексовані у найбільш авторитетних бібліографічних базах даних.

Видові та типологічні межі наукових журналів дещо розмиваються завдяки появі видань, визначених засновниками одночасно як наукових та публіцистичних, суспільно-політичних, культурно-просвітницьких, інформаційно-аналітичних та ін. Можливо, поява таких змішаних видів відображає процес взаємопроникнення суспільної, політичної та наукової сфер діяльності.

Зростає кількість політематичних журналів, що відображає міждисциплінарний характер сучасних досліджень. Так, український науковий журнал *Космічна наука і технологія (Space science and technology)* (видається Національною академією наук України) позиціонує себе як політематичне видання з юридичних (спеціальність 293 – «Міжнародне право»), фізико-математичних, технічних, біологічних та геологічних наук [2]. Відтак можемо погодитися з українськими науковцями: «Типи видань змінюються, трансформуються, народжуються і зникають залежно від змін у суспільних процесах» [5, с. 24].

Висновки. Через обмежений характер статті немає змоги докладно розглянути інші типологічні ознаки наукових юридичних журналів, як-от: періодичність, наклад, об'єм, аудиторна спрямованість тощо (це питання наступних наукових розвідок). Процеси, що відбуваються в медіапросторі, позначаються на типологічних характеристиках наукових періодичних видань, змінюючи певні характеристики, що історично склалися. Типологічні ознаки у цьому випадку мають не формальний чи приватний характер. Водночас зміна хоча б однієї типологічної ознаки часто призводить до змін вигляду та змісту видань. Сучасні наукові журнали переживають масову трансформацію: від зміни формату подання контенту до перетворення на орган колективної комунікації.

Спостережувані процеси дають змогу зробити висновок, що наукове книговидання є у перехідному етапі – від друкованих до електронних та/ чи гібридних видів публікацій. Цей період характеризується потоком друкованих та електронних видань, що частково перетинаються, масовою міграцією наукової інформації у відкритий доступ, посиленням неакадемічної публікаційної активності. Науковий журнал перетворюється на електронний, інтерактивний майданчик наукової комунікації, що реалізує змішаний формат спілкування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жилияев І. Б. Відкритий доступ до юридичних наукових публікацій: досвід Даремської заяви. URL: <http://il.ippi.org.ua/article/view/270248>
2. Космічна наука і технологія/ Space science and technology. URL: <http://knit.mao.kiev.ua/uk>
3. Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії (на 10 грудня 2024 р.). URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpegblefindmkaj/https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/atestatsiya-kadriiv-vyshchoi-kvalifikatsii/2024/12/10/per-fakh-vid-dlya-publ-rez-dosl-na-zdob-stup-dn-kn-df-10-12-2024.pdf>
4. Право України. Про журнал. URL: <https://pravoua.com.ua/uk/about>
5. Різун В., Скотникова Т. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві: навч. посіб. 2-е вид., перероб. К.: Преса України, 2008. 144 с.

6. AJIL Open Access Policy. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/information/open-access-options>
7. AJIL Unbound. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/ajil-unbound>
8. Bhosale, Uttkarsha. Electronic Journals vs Print Journals – Here’s How You Can Choose the Right Journal! URL: <https://www.enago.com/academy/electronic-journals-vs-print-journals/>
9. Davis, Philip M., Walters, William H. The impact of free access to the scientific literature: A review of recent research. *Journal of the Medical Library Association*. 99 (3): 208–217. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3133904/>
10. DeFelice B. The Nature of the Electronic Journal: Structure and Use of Information in Scholarly Electronic Journals | Association of College and Research Libraries. URL: <https://www.ala.org/acrl/publications/whitepapers/nashville/defelice>
11. Directory of Open Access Journals (DOAJ). URL: <https://doaj.org/>
12. European Journal of International Law: About EJIL. URL: <http://www.ejil.org/about/index.php>
13. Exploring different types of scientific journals: which is right for your research? URL: <https://www.researchpartner.in/different-types-of-scientific-journals/>
14. Fyfe A., Moxham N., McDougall-Waters J., Mørk Røstvik C. A History of Scientific Journals Publishing at the Royal Society, 1665–2015. URL: <https://uclpress.co.uk/book/a-history-of-scientific-journals>
15. Jayashree Rajagopalan Journal indexing 101: Understanding the basics. URL: <https://www.editage.com/insights/journal-indexing-101-understanding-the-basics>
16. Law & Criminology Open Access. URL: <https://authorservices.wiley.com/author-resources/Journal-Authors/open-access/index.html>
17. Mutt M. Print vs. the Internet On the Future of the Scientific Journal. URL: <http://caribjsci.org/june99/p.160-164.pdf>
18. Nature. Editorial criteria and processes URL: <https://www.nature.com/nature/for-authors/editorial-criteria-and-processes>
19. Parag Budukh Understanding Different Types Of Journals In Research. URL: <https://www.cureusjournals.com/blog/understanding-different-types-of-journals-in-research>
20. Salager-Meyer F. Scientific publishing in developing countries: Challenges for the future URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1475158508000271>
21. Salager-Meyer F. Writing and publishing in peripheral scholarly journals: How to enhance the global influence of multilingual scholars? URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1475158513000751>
22. Schaffner A. C. Future of Scientific Journals: Lessons from the Past // *Information Technology and Libraries*. 1994. No. 13(4). P. 239–247. URL: <https://faculty.washington.edu/jwj/lis520/schaffner.html>
23. Swygert M., Bruce J. The Historical Origins, Founding, and Early Development of Student-Edited Law Reviews. *Hastings Law Journal*. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpgclefindmkaj/https://repository.uclawsf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2856&context=hastings_law_journal
24. The Law Quarterly Review. URL: <https://www.sweetandmaxwell.co.uk/product/academic-law/law-quarterly-review-the/journal/30791431>
25. UNESCO Recommendation on Open Science. URL: <https://www.unesco.org/en/open-science/about?hub=686>
26. What are the differences between open access and standard subscription-based publication? URL: <https://www.editage.com/insights/what-are-the-differences-between-open-access-and-standard-subscription-based-publication#:~:text=Since%20individuals%20or%20institutions%20have,online%20access%20to%20the%20content.>
27. What is an electronic journal? URL: <https://www.soas.ac.uk/research/library/electronic-resources/electronic-journals/what-electronic-journal>

REFERENCES

1. Zhyliaiev, I. B. (2022). Vidkrytyi dostup do yurydychnykh naukovykh publikatsii: dosvid Daremskoi zaiavy. URL: <http://il.ippi.org.ua/article/view/270248>
2. Kosmichna nauka i tekhnolohiia/ Space science and technology (2024). URL: <http://knit.mao.kiev.ua/uk>
3. Perelik naukovykh fakhovykh vydan Ukrainy, v yakykh mozhut publikuvatysia rezultaty dysertatsiinykh robit na zdobuttia naukovykh stupeniv doktora nauk, kandydata nauk ta stupenia doktora filosofii (na 10 hrudnia 2024 r.). URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpgclefindmkaj/https://mon.gov.ua/static-objects/

mon/sites/1/atestatsiya-kadriy-vyshchoi-kvalifikatsii/2024/12/10/per-fakh-vid-dlya-publ-rez-dosl-na-zdob-stup-dn-kn-df-10-12-2024.pdf

4. Pravo Ukrainy. Pro zhurnal. (2024). URL: <https://pravoua.com.ua/uk/about>
5. Rizun, V., Skotnykova, T. (2008). *Metody naukovykh doslidzhen u zhurnalistykoznavstvi*: Navch.posib. 2-e vyd., pererob. i dop. K.: Presa Ukrainy, 2008. 144 s.
6. AJIL Open Access Policy. (2024). URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/information/open-access-options>
7. AJIL Unbound. (2024). URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/ajil-unbound>
8. Bhosale, Uttkarsha. (2022). *Electronic Journals vs Print Journals – Here’s How You Can Choose the Right Journal!* URL: <https://www.enago.com/academy/electronic-journals-vs-print-journals/>
9. Davis, Philip M., Walters, William H. (2011). The impact of free access to the scientific literature: A review of recent research. *Journal of the Medical Library Association*. 99 (3): 208–217. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3133904/>
10. DeFelice, B. (2024). *The Nature of the Electronic Journal: Structure and Use of Information in Scholarly Electronic Journals* | Association of College and Research Libraries. URL: <https://www.ala.org/acrl/publications/whitepapers/nashville/defelice>
11. Directory of Open Access Journals (DOAJ). (2024). URL: <https://doaj.org/>
12. European Journal of International Law: About EJIL. (2024). URL: <http://www.ejil.org/about/index.php>
13. Exploring different types of scientific journals: which is right for your research? (2024). URL: <https://www.researchpartner.in/different-types-of-scientific-journals/>
14. Fyfe, A., Moxham, N., McDougall-Waters, J., Mørk, Røstvik C. (2022). *A History of Scientific Journals Publishing at the Royal Society, 1665-2015*. URL: <https://uclpress.co.uk/book/a-history-of-scientific-journals>
15. Jayashree Rajagopalan (2015). *Journal indexing 101: Understanding the basics*. URL: <https://www.editage.com/insights/journal-indexing-101-understanding-the-basics>
16. Law & Criminology. Open Accesssh. (2024). URL: <https://authorservices.wiley.com/author-resources/Journal-Authors/open-access/index.html>
17. Mutt, M. (1999). *Print vs. the Internet On the Future of the Scientific Journal*. URL: <http://caribjsci.org/june99/p.160-164.pdf>
18. Nature. Editorial criteria and processes. (2024). URL: <https://www.nature.com/nature/for-authors/editorial-criteria-and-processes>
19. Parag Budukh. (2024). *Understanding Different Types Of Journals In Research*. URL: <https://www.cureusjournals.com/blog/understanding-different-types-of-journals-in-research>
20. Salager-Meyer, F. (2008). *Scientific publishing in developing countries: Challenges for the future* URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1475158508000271>
21. Salager-Meyer, F. (2014). *Writing and publishing in peripheral scholarly journals: How to enhance the global influence of multilingual scholars?* URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1475158513000751>
22. Schaffner, A. C. (1994). *Future of Scientific Journals: Lessons from the Past* // *Information Technology and Libraries*. No. 13(4). P. 239–247. URL: <https://faculty.washington.edu/jwj/lis520/schaffner.html>
23. Swygert, Michael, Bruce, Jon (1985). *The Historical Origins, Founding, and Early Development of Student-Edited Law Reviews*. *Hastings Law Journal*. URL: [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://repository.uclawsf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2856&context=hastings_law_journal](https://repository.uclawsf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2856&context=hastings_law_journal)
24. *The Law Quarterly Review* (2024). URL: <https://www.sweetandmaxwell.co.uk/product/academic-law-law-quarterly-review-the-journal/30791431>
25. UNESCO Recommendation on Open Science (2023). URL: <https://www.unesco.org/en/open-science/about?hub=686>
26. *What are the differences between open access and standard subscription-based publication?* (2015). URL: <https://www.editage.com/insights/what-are-the-differences-between-open-access-and-standard-subscription-based-publication#:~:text=Since%20individuals%20or%20institutions%20have,online%20access%20to%20the%20content>
27. *What is an electronic journal?* (2024). URL: <https://www.soas.ac.uk/research/library/electronic-resources/electronic-journals/what-electronic-journal>

**ON THE QUESTION OF TYPOLOGICAL CHARACTERISTICS
OF A MODERN SCIENTIFIC LEGAL JOURNAL**

Since the 19th century, the world scientific community has developed certain requirements for the format of a scientific publication and the general principles of its functioning. Some of these characteristics have lost their significance (for example, the authority of an academic institution), while others, on the contrary, have gained general recognition, such as preliminary scientific review by external experts. However, this also had a downside – a delay in publishing the results of a particular study negatively affected its scientific priority and/or the possibility of its patenting. In the 21st century, electronic scientific publications to partially correct this flaw were designed, but they turned out to be imperfect. Today, we are observing the search for a form of scientific publication that would simultaneously ensure scientific reliability, speed of publication, and its accessibility to the general public.

In addition to the division of scientific journals into traditional print, electronic and hybrid, we also observe a number of other criteria for the approach, in particular, subscription and open access; scientific journals of market economy countries and developing countries; journals indexed in international databases and publications that only seek such indexing, etc. New forms of scientific journals are also emerging, such as video journals with their additional capabilities, which are not appropriate for traditional ones. So, it is justified to study the global and domestic experience of functioning the scientific journals, which will allow internal science to integrate into the global scientific community.

Keywords: scientific legal journals – purpose; scientific legal journals – typological characteristics; modern trends in the development of scientific journals.